اخبار کوتاه

کاهش ذخایر آب سدهای کشور به ۲۴.۵ میلیارد مترمکعب

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور از کاهش ذخایر آب سدهای کشور به ۲۴.۵ میلیارد مترمکعب خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت نیرو، فیروز قاسم‌زاده اظهار کرد: بررسی وضعیت ورودی سدهای کشور نشان می‌دهد که ورودی به مخازن در سال آبی جاری به ۲۸.۱۵ میلیارد مترمکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته ۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

وی گفت: میزان پرشدگی سد زاینده‌رود در استان اصفهان، سدهای استان تهران، سدهای استان خوزستان و سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه در شرایط فعلی به ترتیب، حدود ۲۷ درصد، ۳۲ درصد، ۵۴ درصد و ۶۰ درصد است.

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور افزود: آمارها نشان می‌دهد، با سپری شدن ۲۹۰ روز از سال آبی، ۱۸.۱ تیرماه (سال آبی ۱۴۰۱-۱۴۰۰) میزان کل حجم آب در مخازن سدهای کشور به حدود ۲۴.۵۹ میلیارد مترمکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته بیانگر ۴ درصد کاهش است.

قاسم‌زاده خاطرنشان کرد: با توجه به برنامه‌ریزی صورت گرفته برای عبور بدون تنش از فصل گرمای پیش رو، رعایت الگوی بهینه مصرف از سوی مردم، بسیار کمک کننده خواهد بود.

تولید ۵۰۰ هزار تن گیاهان دارویی در سال جاری

مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی پیش‌بینی کرد: میزان تولید گیاهان دارویی با افزایش ۴۰ هزار تنی در سال جاری به ۵۰۰ هزار تن برسد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت جهاد کشاورزی، «حسین زینلی» با اشاره به وضعیت کشت گیاهان دارویی در کشور، گفت: در سال گذشته ۶۸ هزار هکتار گیاهان دارویی یکساله کشت شدند که بالاترین میزان مربوط به زیره سبز، گشنیز، رازیانه سیاه دانه شود و فلفل بوده است.

مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی با بیان این که در سال گذشته از گیاهان زعفران و گل محمدی در جهت افزایش توسعه سطح زیر کشت انجام نشد، یادآور شد: بنا داریم با توجه به این که ساختارهای کشت قراردادی در کشور توسعه پیدا کرده در سال ۱۴۰۱ تحت شرایط خاص از این گیاهان با کشت قراردادی اقدامات برای تولید انجام خواهد شد.

زینلی ادامه داد: در حال حاضر حدود ۲۶۱ هزار هکتار سطح زیر کشت گیاهان دارویی اعم از گیاهان چند ساله و یکساله در کشور است.

به گفته مجری طرح گیاهان دارویی، در حال حاضر ۴۶۳ هزار تن تولید گیاهان دارویی در کشور انجام می‌شود.

زینلی تصریح کرد: در سال گذشته به علت خشکسالی، تولید گیاه زعفران به شدت افت کرد، البته دولت به دنبال آن است تا با افزایش تولید این گیاه در کشور بتواند جایگاه زعفران را از نظر تولید و ارزش در دنیا از نو تقاضا دهد.

زینلی یادآور شد: برنامه داریم تا در صورت تخصیص اعتبار به این مجموعه به میزان ۲۰ هزار هکتار سطح زیر کشت گیاهان دارویی در اراضی شیب‌دار را تحت شرایط دیم و همچنین ۲۰ هزار و ۵۰۰ هکتار نیز در شرایط آبی کشت گیاهان دارویی را در سال ۱۴۰۱ توسعه دهیم.

وی یادآور شد: پیش‌بینی می‌شود میزان تولید گیاهان دارویی با افزایش ۴۰ هزار تنی در سال جاری به ۵۰۰ هزار تن برسد.

به گفته مجری طرح گیاهان دارویی، در این طرح بیشترین سطح زیر کشت به گیاهانی چون آنغوزه، بارجه، شیرین‌بیان، موسیر، زیره سیاه، کمو و محصولات کم‌آب بر دیگر اختصاص دارد.

اعلام لیست شهرهای دارای ظرفیت ثبت‌نام در طرح نهضت ملی مسکن

معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی در اطلاعیه‌ای، لیست استانها و شهرهای دارای ظرفیت ثبت نام در فاز هفتم طرح نهضت ملی مسکن را اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت راه و شهرسازی، معاونت مسکن و ساختمان در اطلاعیه‌ای لیست استان‌ها و شهرهای دارای ظرفیت ثبت نام در فاز هفتم طرح نهضت ملی مسکن را اعلام کرد.

در اطلاعیه دوم معاونت مسکن و ساختمان در خصوص ثبت نام فاز هفتم طرح نهضت ملی مسکن آمده است: با عنایت به ثبت‌نام مرحله هفتم طرح نهضت ملی مسکن در شهرهای دارای ظرفیت مازاد زمین (تاسقف ظرفیت زمین تأمین شده)، به اطلاع متقاضیان می‌رساند که لیست استان‌ها و شهرهای دارای ظرفیت مازاد زمین در این مرحله از ثبت نام به شرح جدول ذیل است. بدیهی است در صورت تأمین زمین در سایر شهرهای کشور در روزهای آتی، سامانه در این شهرها نیز به تدریج بازگشایی و اسامی شهرها به لیست ذیل اضافه می‌شود.

همچنین لازم به ذکر است متقاضیان مسکن در شهرهای جدید می‌بایست سابقه سکونت لازم در شهر محل سکونت ذکر شده در این جدول را داشته باشند.

بورس

خودرو در بورس عرضه می‌شود

معاون عملیات و نظارت بر بازار بورس کالا: از بررسی عرضه خودرو در بورس در شورای عالی بورس خبر داد و گفت در صورت موافقت قطعی این شورا، خودرو در بورس عرضه خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، سید جواد جهرمی در مورد آخرین وضعیت تصمیم گیری عرضه خودرو در بورس کالا توضیح داد: شورای عالی بورس در این زمینه تصمیم گیری خواهد کرد. در این راستا کمیسیون فرعی شورا تشکیل شد و اعضای این کمیسیون که از اعضای اصلی شورای عالی بورس مانند رئیس سازمان بورس، نماینده وزارت صمت، نماینده بانک مرکزی، نماینده دادستانی و... به همراه کارشناسان تشکیل می شوند، با فرایند عرضه خودرو در بورس موافق هستند.

وی با تاکید بر اینکه با توجه به موافقت شورا، خودرو در بورس عرضه خواهد شد، اظهار کرد: اگر عرضه خودرو در بورس به طور قطعی مصوب شود، احتمالا یک کلاس خاص از خودروها عرضه می شوند نه خودروهای یک شرکت. برای مثال خودروهای کم تیراژ عرضه می شوند.

ماجرای عرضه و توقف عرضه خودرو در بورس کالا چیست؟

بر اساس این گزارش، قرار بود دو خودروی فیدلیتی و دیگنیتی در بورس کالا عرضه شوند اما وزارت صمت دقیقا در روز عرضه طی دو نامه این عرضه را ملغی و وزیر صمت پس از آن اعلام کرد که از یک ماه و نیم قبل با بورس کالا مذاکراتی در این باره صورت گرفته بود، اما اول را جلو بردند. نامه یک روز قبل به بورس کالا در مورد توقف عرضه خودرو نیز در واقع یک اتمام حجت بود. بورس کالا برای عرضه کالاهای بی نام و نشان (برند) مثل فولاد است من با عرضه خودرو در بورس مخالف نیستم، اگر چه این کار حرفه ای نیست. در مورد عرضه خودرو در بورس کالا رانت وجود داشت و کسانی که رفت آنها از بین رفت فضای رسانه ای را معکوس کردند.

در این راستا، معاون عملیات و نظارت بر بازار بورس کالا نیز اعلام کرد که عرضه خودرو در بورس کالا بر اساس مقررات صورت گرفته و عرضه کننده پیش از عرضه اعلام کرده بود که هیچ محدودیتی برای عرضه وجود ندارد. اما بورس کالا از سوی وزارت صمت تهدید شده و مصوبه سران قوا مبنی بر اینکه خودرو نباید صورت گیرد را ارائه کرده است. مصوبه ای که به گفته جهرمی وزارت صمت تفسیر اشتباهی از آن داشته و به همین دلیل این موضوع دوباره در شورای عالی بورس درحال بررسی است.

امروز منتظر یارانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومانی نباشید

با وجود انتشار اخباری مبنی بر واریز یارانه معیشتی ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومانی در روز بیستم تیرماه، سازمان هدفمندی یارانه‌ها تأکید کرد که این یارانه امروز واریز نخواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، واریز یارانه‌های نقدی معمولا در چند سال گذشته در ساعت ۲۴ روز بیستم هر ماه واریز می‌شود. بر همین اساس برخی رسانه‌ها نیز اعلام کردند که یارانه معیشتی ماه جاری امروز (دوشنبه) به حساب سرپرستان خانوار واریز خواهد شد.

این درحالی است که پیگیری ایسنا از سازمان هدفمندی یارانه‌ها با این اعلام طیبه حسینی- سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها- همراه بود که یارانه نقدی ماه جاری امروز همزمان با بیستم تیرماه به حساب سرپرستان خانوار واریز نخواهد شد.

وی گفت که به محض مشخص شدن زمان واریز یارانه تیرماه، از سوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها اطلاع‌رسانی می‌شود.

گفتنی است که پرداخت یارانه نقدی از اردیبهشت ماه امسال تغییر رویه داده است، به‌طوری که تا پیش از این در دهم هر ماه یارانه معیشتی ۵۵ تا ۲۰۵ هزار تومانی و در بیستم نیز یارانه نقدی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی به حساب سرپرستان خانوار واریز می‌شد که با اقدام دولت در طرح اصلاح نظام یارانه‌ای و حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از واردات کالای اساسی، تبدیل به یک یارانه با مبلغ متغیر بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان به ازای هر یک از اعضای خانوار شده است.

دولت در هر ماه حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان بابت پرداخت یارانه نقدی جدید هزینه پرداخت می‌کند. این در حالی است که طبق قانون بودجه ۱۴۰۱ باید یارانه به صورت کالابرگ توزیع شود که هنوز نهایی نشده و فعلا پرداخت نقدی ادامه دارد.

مدیر عامل شرکت گاز استان خبر داد:

نصب بیش از هزار انشعاب جدید گاز در البرز

مدیر عامل شرکت گاز البرز گفت: در سه ماهه اول امسال بیش از هزار انشعاب در سطح استان البرز نصب شده است.

به گزارش پیام آشنا، سیدرضا غفاریان اظهار کرد: تا پایان خرداد ماه امسال هزار و ۷۳ انشعاب جدید در مناطق مختلف استان نصب شده است.

وی ادامه داد: از این تعداد ۴۲۴ فقره در بخش شهری و ۶۴۹ مورد در محیط روستایی ۶۴۹ بوده است.

مدیر عامل شرکت گاز استان البرز خاطرنشان کرد: از ابتدای فعالیت این شرکت در استان البرز در مجموع ۲۸۶ هزار و دو انشعاب نصب که ۲۳۶ هزار و ۲۰۸ انشعاب در بخش شهری و ۴۹ هزار و ۷۹۴ انشعاب در بخش روستایی بوده است.

وی با بیان اینکه تا پایان خرداد، ۶ هزار و ۶۴۴ مشترک شهری و ۵۰۰ مشترک روستایی جذب شده توضیح داد: با این اوصاف مجموع مشترکین گاز استان به ۹۳۱ هزار و ۵۴۰ مشترک رسیده است.

غفاریان مطرح کرد: بر اساس تقسیمات کشوری البرز ۱۷ شهر دارد که ۱۶ شهر از نعمت گاز برخوردار بوده و گازرسانی به یک شهر این استان (اسارا) در حال اجراست.

این مسئول با بیان اینکه امسال در مجموع ۵۳ کیلومتر به شبکه گاز البرز اضافه شده، توضیح داد: با این اوصاف طول شبکه گاز البرز به ۶ هزار و ۹۰۹ کیلومتر رسیده است.

مدیر عامل شرکت گاز البرز در ادامه از افزایش مصرف گاز در سه ماهه اول امسال نسبت به مدت مشابه در سال گذشته خبر داد و افزود: طی اوقات گرمای صورت گرفته تا پایان خرداد ماه در مجموع ۶ هزار و ۳۵۰ میلیون متر مکعب گاز در البرز به مصرف رسیده این در حالی که است که در مدت مشابه سال گذشته مصرف ۶ هزار و ۶۶ میلیون متر مکعب بوده است.

وی ادامه داد: از مشترکین درخواست می‌شود با توجه فرا رسیدن روزهای گرم سال همچنان گاز را به صورت بهینه استفاده کرده و صرفه جویی را سرلوحه کار خود قرار دهند.

جدید ترین وضعیت مالیات خانه‌های خالی

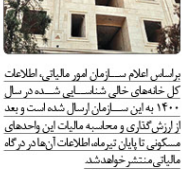

براساس اعلام سازمان امور مالیاتی، اطلاعات کل خانه‌های خالی شناسایی شده در سال ۱۴۰۰ به این سازمان ارسال شده است و بعد از ارزش‌گذاری و محاسبه مالیات این واحدهای مسکونی تا پایان تیرماه، اطلاعات آن‌ها در درگاه مالیاتی منتشر خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، در راستای اجرای قانون مالیات خانه‌های خالی، در سال گذشته اطلاعات ۵۶۸ هزار واحد مسکونی خالی از سکنه مربوط به ۹ ماهه سال ۱۴۰۰ برای اخذ مالیات به سازمان امور مالیاتی ارسال شد.

در این زمینه، آخرین اعلام سازمان مالیاتی در اوایل اردیبهشت ماه امسال به ایسنا حاکی از آن است که از خانه‌های خالی معرفی شده حدود ۱۰ میلیارد تومان مالیات اخذ شده و در دو ماهه سال جاری نیز، ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان درآمد عاید این سازمان شده است.

در این بین، با توجه به کامل اجرا نشدن قانون در سال گذشته، باید اطلاعات ۱۲ ماهه سال گذشته از خانه‌های خالی شناسایی شده به سازمان امور مالیاتی برای اخذ مالیات ارسال شود که در این راستا، وزیر راه و شهرسازی از گزارش حدود ۴۰۰ هزار خانه جدید خالی خبر داده است.

علاوه برآن، محمودزاده معاون ساختمان و مسکن این وزارتخانه نیز اعلام کرده که ۱۲۰ هزار واحد مسکونی خالی شناسایی و به سازمان مالیاتی معرفی شده است.

اکنون سازمان امور مالیاتی به ایسنا اعلام کرد که اطلاعات جدیدی از وزارت راه و شهرسازی درباره خانه‌های خالی ارسال شده است اما باید تا پایان تیرماه منتظر ماند که این واحدهای مسکونی ارزش‌گذاری و مالیات آن‌ها محاسبه شود تا اطلاعات مالیاتی آن‌ها به صورت دقیق منتشرشود.

براساس قانون مالیات خانه‌های خالی، سازمان امور مالیاتی باید تا پایان ماه جاری مالیات کل خانه‌های خالی شناسایی شده در سال قبل را به طور کامل محاسبه و برای مطالبه مالیات اقدام کند.

در این بین، اطلاعات مربوط به مالیات خانه‌های خالی نیز تا پایان تیرماه امسال باید در درگاه مالیاتی به اطلاع مسئولان برسد و آن‌ها نیز تا پایان مردادماه سال جاری فرصت دارند که مالیات خود را بپردازند. اگر مسئولان مالیات خانه‌های خالی تا پایان مردادماه امسال مالیات را نپردازند، از سوی سازمان امور مالیاتی برای آن‌ها برگه مطالبه مالیات صادر خواهد شد.

در آخر لازم به ذکر است که طبق قانون مالیات خانه‌های خالی، اگر واحد مسکونی در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر بیش از ۱۲۰ روز خالی از سکنه باشد، مشمول مالیات می‌شود و به ازای هر ماه بیش از زمان مذکور، ماهانه مشمول مالیاتی بر مبنای مالیات بر درآمد اجاره به شرح ضرایب سال اول معادل شش برابر مالیات متعلقه، سال دوم معادل ۱۲ برابر مالیات متعلقه و سال سوم به بعد معادل ۱۸ برابر مالیات متعلقه خواهد شد.

در این زمینه، قانون وظیفه شناسایی خانه‌های خالی را برعهده وزارت راه و شهرسازی گذاشته است و بدین منظور، سامانه املاک و اسکان در مردادماه سال گذشته آغاز به کار و مردم را ملزم کرد که اطلاعات سکونت خود را در این سامانه اعلام کنند.

مصرف برق از ۵۹ هزار مگاوات عبور کرد

میزان مصرف برق کشور دیروز به بیش از ۵۹ هزار مگاوات رسیده و احتمال بیشتر شدن آن تا ساعت‌های پایانی روز وجود دارد.

به گزارش پیام آشنا، دیروز دمای هوا به شدت روبه افزایش گذاشته است و همین موضوع به بیشتر شدن میزان مصرف برق کمک کرده است.

تازه‌ترین گزارش شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران بیانگر آن است که دیروز و همزمان با گرم‌تر شدن هوا، مصرف برق کشور افزایش یافت. بر این اساس نیاز مصرف برق به ۵۹ هزار و ۱۰۰ مگاوات رسیده است. این در حالی است که این میزان در مدت زمانی مشابه روز گذشته ۵۵ هزار و ۸۰۰ مگاوات بود. پیش‌بینی‌ها از تداوم روند افزایش دمای هوا در هفته جاری دارد.

مشترکان می‌توانند برای کمک به تامین پایدار برق و نیز کاهش هزینه‌های خود دمای کولرهای گازی را بر روی ۲۴ درجه تنظیم کنند. همچنین توصیه می‌شود از دور کُند کولرهای آبی استفاده شود. علاوه بر آن مشترکان بهتر است استفاده از وسایل پرمصرف برقی را به ساعت‌های خنک روز و آخر شب موکول کنند.

صادرات تخم مرغ به صورت محدود ادامه دارد

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم گذار استان تهران گفت: صادرات تخم مرغ به صورت محدود به کشور افغانستان در حال انجام است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، ناصر نبی پور با بیان اینکه صادرات تخم مرغ به صورت محدود به کشور افغانستان در حال انجام است، گفت: اوج صادرات این محصول روزانه ۱۰۰ تن است که رقم زیادی محسوب نمی شود.

وی توضیح داد که اگر قیمت هر کیلوگرم تخم مرغ زیر ۳۰ هزار تومان باشد، صادرات آن به صرفه است اما وقتی که قیمت بالای ۳۴ تا ۳۵ هزار تومان است، برای صادرکنندگان نمی صرفد که اقدام به صادرات کنند.

این فعال بخش خصوصی با بیان اینکه قیمت تمام شده تولید تخم مرغ بین ۴۴ تا ۴۵ هزار تومان است، ادامه داد: هم اکنون میانگین قیمت فروش هر کیلوگرم تخم مرغ درب مرغداری حدود ۳۵ هزار تومان است ضمن اینکه شرکت پشتیبانی امور دام مقداری از تخم مرغ های مازاد را جمع آوری می کند.

نبی پور درباره اینکه طی هفته های اخیر قیمت تخم مرغ در برخی مناطق به ۹۷ تا ۱۰۰ هزار تومان در هر شانه رسیده است، افزود: با توجه به اینکه قیمت درب مرغداری حدود ۷۳ هزار تومان است با احتساب کرایه حمل و سود برای فروشنده، قیمت ۱۰۰ هزار تومان برای مصرف کننده منطقی است.

وی با اشاره به افزایش قیمت نهاده های دامی و هزینه های تولید، ادامه داد: قیمت تخم مرغ باید درب مرغداری به ۱۰۰ هزار تومان برسد و در حال حاضر تولیدکننده زیان می کند.

نبی پور درباره اینکه افزایش بیشتر قیمت تخم مرغ مصرف کننده را تحت فشار قرار می دهد و منجر به کاهش قدرت خرید آنان می شود، افزود: تولیدکننده مقصر این مسأله نیست و دولت باید از مصرف کننده به نحو دیگری حمایت کند تا قدرت خرید آنها افزایش یابد.

وی تصریح کرد: اگر تولید کننده همچنان در زیان بماند تولید نابود می شود.

نبی پور با اشاره به کشتار ۹ میلیون قطعه مرغ تخم گذار در خرداد ماه امسال گفت: تاکنون سابقه نداشته است این حجم مرغ در یکماه کشتار شود و میانگین کشتار در یکماه حداقل بین ۲.۵ تا ۳ میلیون قطعه بوده است اما افزایش هزینه های تولید و زیان های سنگین منجر به چنین اتفاقاتی شده است.

با هدف توسعه همکاری و مناسبات تجاری دو جانبه؛

هیأت تجاری ایران عازم صربستان شد

هیات تجاری ایران به سرپرستی معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت و به منظور توسعه روابط تجاری عازم صربستان شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان توسعه تجارت، این سفر پنج روزه با هدف توسعه همکاری‌های دوجانبه، پیگیری موضوعات مطرح شده در کمیسیون مشترک دوجانبه و برنامه‌ریزی برپایی دور بعدی اجلاس این کمیسیون در ایران و توسعه مناسبات تجاری انجام شد.

بر اساس برنامه‌ریزی‌های به عمل آمده مقرر است در روز اول این سفر همایشی در اتاق بازرگانی صربستان برگزار و فرصت‌های تجاری دو کشور معرفی و جلسات مذاکرات دوجانبه بین تجار دو کشور برگزار شود.

همچنین در این سفر پیمان پاک، دیدارهایی با مسئولان عالی‌رتبه صربستان از جمله وزیر امور خارجه، وزیر کشاورزی، وزیر معدن و انرژی، قائم مقام وزارت تجارت و وزارت دارایی صربستان خواهد داشت.

در این سفر نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران، رئیس اتاق بازرگانی قزوین و جمعی از تجار در حوزه‌های مختلف از جمله تجهیزات پزشکی، گردشگری، صنایع غذایی محصولات آرایشی بهداشتی، مواد اولیه پلیمری و کامپاند، فرتیلایزر و اوره، پارافین، مبلمان و صنایع چوب، بذر و سم و کود، محصولات کشاورزی، فناوری اطلاعات، محصولات دانش‌بنیان معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران راهمراهی می‌کنند.

یادداشت

خروج از رکود بورس

مدتی است که بازار سرمایه در شرایط رکودی قرار دارد. رکود در بازار سرمایه در شرایطی ادامه پیدا می‌کند که کشور با افزایش نقدینگی، افزایش انتظارات تورمی و افزایش نرخ ارز مواجه است. سوالی که در اینجا پیش می‌آید این است که با وجود این شرایط، چرا بازار سرمایه همچنان راکد مانده است؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت که دو دلیل عمده، مانع از رشد بازار سرمایه می‌شود. اول، عدم قطعیت شدید متغیرهای تاثیرگذار بر شرایط اقتصادی و دوم، مشکلات خاص بازار سرمایه.

عدم قطعیت شدید متغیرهای تاثیرگذار بر شرایط اقتصاد کشور: در شرایط کنونی، نوعی بلاتکلیفی با شدت بالا و دامنه وسیع بر اقتصاد ما حاکم است. این مسأله موجب می‌شود تا ریسک سیستماتیک فضای اقتصادی کشور افزایش پیدا کند. در چنین شرایطی، طبیعی است که گرایش صاحبان سرمایه به سمت کالاهای کم‌ریسک بیشتر از کالاهای پرریسک باشد. در نتیجه، صاحبان سرمایه به جای انتخاب بازار سرمایه، بازارهای دیگری را برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کنند.

مشکلات خاص بازار سرمایه: بازار سرمایه در کشور ما با محدودیت‌های خاصی روبه‌رو است که دیگر بازارهای سرمایه‌گذاری را چندان درنمی‌گیرند. به‌صورت یک گزاره کلی، می‌توان گفت که با کنار گذاشتن برخی استثنائات، فعالیت‌های تولیدی و خدماتی و به‌ویژه بنگاه‌های اقتصادی بزرگ در تامین نهاده‌های تولید و همچنین در فروش محصول، با سطوح نسبتا بالایی از انحصار مواجه می‌شوند. در واقع دولت به‌عنوان بازیگر مسلط عرصه سیاستگذاری و بنگاه‌داری در کشور، اراده خود را بر شئون مختلف فعالیت‌های اقتصادی از تعیین جزئیات بهای تمام‌شده نهاده‌های تولیدی مانند برق و گاز گرفته تا نرخ فروش کالاهای تولیدی تحمیل می‌کند. گرچه این موضوع سابقه تاریخی طولانی داشته و منحصر به دولت فعلی نیست، لیکن در ماه‌های اخیر شدت بیشتری به خود گرفته است.

به‌عنوان مثال یکی از مهم‌ترین موانع رشد بازار سرمایه در مقطع فعلی، ارز نیمایی است. در شرایطی که قیمت دلار آزاد در بازاری مبتنی بر عرضه و تقاضای واقعی تعیین شده و چرخه‌های رشد و اصلاح قیمتی در واکنش به اخبار مثبت و منفی شکل می‌گیرند، الزام صادرکنندگان به فروش ارز صادراتی در سامانه نیما با نرخی نزدیک به ۳۰ درصد پایین‌تر از نرخ آزاد، تداعی‌کننده شکل دیگری از برخورد تعزیراتی و اعمال کنترل قیمتی است. این مسأله‌یی شک روی انتخاب‌های سرمایه‌گذار تاثیر می‌گذارد. وقتی سرمایه‌گذار مشاهده می‌کند که محدودیت چندانی در بازارهای موازی حاکم نیست، اما بازار سرمایه در بند محدودیت‌های متعدد گرفتار شده است، انگیزه کمتری نسبت به خرید و نگهداری سهام خواهد داشت. از این نظر، یکی از سیاست‌هایی که سیاستگذار می‌تواند انجام دهد تا بازار سرمایه را از چنین وضعیت رکودی خارج کند، بر کردن شکاف بین ارز نیمایی و نرخ آزاد ارز است.

البته مشکلات بازار سرمایه، محدود به این مورد نیست و موارد دیگری از کنترل‌ها و محدودیت‌ها در ساختار تولید و فروش شرکت‌ها و همچنین معاملات سهام آنها در این بازار دیده می‌شود.

متاسفانه به‌دلیل افت چشمگیر سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، ظرفیت کافی برای تامین پایدار برق و گاز مورد نیاز صنایع از دست‌رفته و شرکت‌های تولیدی بزرگ فعال در صنایعی مانند فلزات اساسی، پتروشیمی و سیمان در سال‌های اخیر با تعطیلی اجباری در مقاطعی از سال مواجه بوده‌اند. چنانچه چشم‌انداز روشنی از تقویت سرمایه‌گذاری در صنایع بالادستی وجود نداشته باشد، تشدید تدریجی معضلات یادشده دور از ذهن نیست و تبدیل به یک عامل ریسک برای صنایع کشور و بازار سرمایه خواهد شد.

مضاف بر عوامل بنیادی یادشده، برخی فاکتورهای دیگر در حوزه رفتاری به‌عنوان ترمزی برای آغاز رشد بازار سرمایه عمل می‌کنند. با توجه به شرایط ویژه‌ای که بازار سرمایه در نیمه اول سال ۹۹ با آن روبه‌رو بود و اتفاقاتی که پس از آن رخ داد، متاسفانه یک فرصت طلایی برای گسترش ضریب نفوذ بازار سرمایه به ضد خود تبدیل شد و نوعی ترس و بدبینی در جامعه نسبت به این بازار شکل گرفت. فضای ذهنی منفی شکل گرفته نسبت به بورس، عامل کناره‌گیری بسیاری از این بازار و حاکم شدن جو رکودی بر آن شده است. این در حالی است که کاهش ارزش معاملات در بازار سرمایه با واکنش منفی فعالان آن روبه‌رو می‌شود و روندهای فرسایشی را به ذنبال دارد.

با در نظر گرفتن این شرایط که موجب رکود در بازار سرمایه شده است، کلید خروج بازار سرمایه از رکود در دست سیاستگذار است. البته حمایت از بازار سرمایه پیش از هر چیز نیازمند درک درست از آن و طراحی و اجرای سیاست‌های حمایتی اصولی است. متاسفانه در دو سال گذشته حمایت از بازار سرمایه بیشتر در قالب تزریق نقدینگی به واسطه خریدهای دستوری کدهای حقوقی صورت گرفته است که نه تنها کارآیی و ماندگاری لازم را نداشته، بلکه موجب هدررفت حجم عظیمی از منابع شده است. دولت در مقام سیاستگذار، اگر به دنبال خروج بازار سرمایه از وضعیت رکودی است، دو راهکار اساسی را می‌تواند در پیش بگیرد. اول، بهبود فضای سیاسی کشور با به نتیجه رساندن مذاکرات، دوم کاهش قواعد دست‌وپا گیر بر شرکت‌های بورسی و معاملات سهام.

بهبود فضای سیاسی کشور با به نتیجه رساندن مذاکرات: به نتیجه رسیدن مذاکرات یکی از موثرترین عوامل بر خروج بازار سرمایه از شرایط رکودی است. با بهبود فضای کسب‌وکار، بازگشت کشور به مدار رشد و عادی شدن جریان تجارت بین‌المللی می‌توان گفت که بازار سرمایه به بازار برنده بین بازارهای سرمایه‌گذاری تبدیل شده و بازارهای موازی شانس چندانی برای رقابت با آن نخواهند داشت.

کاهش قواعد دست‌وپا گیر بر شرکت‌های بورسی: اگر ما به‌دنبال احیای یک بازار سرمایه پر رونق هستیم، باید قواعد دست‌وپا گیر بازار سرمایه را چه در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات و چه در صورت شکست مذاکرات، کاهش دهیم؛ اما طبیعی است که ضرورت این امر به‌عنوان تنها راه خروج بازار سرمایه از رکود در شرایط شکست مذاکرات، بیش از پیش خواهد بود. کاهش محدودیت‌های معاملاتی از جمله محدودیت دامنه نوسان و حجم مبنا نیز به افزایش کارآیی و پویایی بورس کمک می‌کند و جذابیت حضور در آن را افزایش خواهد داد.

نوید قدوسی
Alborz.payam@gmail.com